

BIULETYN

Nr 95 (703) • 22 czerwca 2010 • © PISM

K O M E N T A R Z

Redakcja: Jacek Foks (redaktor naczelny), Łukasz Adamski, Beata Górka-Winter, Leszek Jesień,
Łukasz Kulesa, Marek Madej, Beata Wojna, Ernest Wyciszekiewicz

Szczyt Rady Europejskiej w Brukseli 17 czerwca 2010 r.

Paweł Tokarski

Podczas jednodniowego szczytu Rady Europejskiej w Brukseli 17 czerwca br. ustalono wspólne stanowisko UE na szczyt G-20 w Toronto w sprawie opodatkowania transakcji finansowych. Rada zdecydowała także o regularnym publikowaniu informacji na temat sytuacji finansowej największych banków w Europie oraz przyjęła strategię gospodarczą dla UE: „Europa 2020”.

Główne postanowienia. Spotkanie Rady Europejskiej w Brukseli odbywało się w cieniu problemów w strefie euro, dlatego było ono zdominowane przez problematykę gospodarczą: poprawa koordynacji polityki gospodarczej państw UE, aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia problemów finansowych krajów członkowskich, oraz przywrócenie zaufania do strefy euro.

Przywódcy państw UE zgodzili się, że należy wzmocnić Pakt stabilności i wzrostu, jednak nie osiągnęli porozumienia w sprawie zakresu sankcji, jakie można by zastosować wobec krajów, które go łamią. W celu przywrócenia zaufania do instytucji finansowych w Europie podjęli decyzję o regularnym publikowaniu raportów – w formie listy rankingowej – na temat sytuacji finansowej 25 największych banków w Europie. Zadeklarowali także chęć ściślejszej koordynacji polityk gospodarczych państw członkowskich UE. Postanowili jednak, że spotkania szefów państw i rządów strefy euro będą się odbywać jedynie w wyjątkowych przypadkach, gdyż Państwa, które nie są jej członkami, niechętnie odniosły się do propozycji pogłębienia tej współpracy.

Przywódcy uzgodnili także wspólne stanowisko UE na następny szczyt G-20 w Toronto, który ma się odbyć 26 czerwca br. Zapowiedzieli poparcie dla działań G-20 na rzecz poprawy konkurencyjności, reform finansów publicznych i reform sektora finansowego oraz wprowadzenia systemu opłat i podatków od transakcji finansowych. Środki pochodzące z tego źródła miałyby zasilać specjalne fundusze przeciwdziałające bankructwom banków. W komunikacie końcowym szczytu nie określono jednak, co dokładnie podlegałoby opodatkowaniu oraz jakie byłyby szczegółowe zasady wydatkowania tych środków. Najprawdopodobniej koszty systemu zostałyby przerzucone na klientów.

Trudno w tej chwili przewidzieć wpływ tych funduszy na sektor finansowy. Paradoksalnie, ich ustanowienie mogłoby prowokować do ryzykownych zachowań na rynku, gdyż instytucje finansowe miałyby świadomość istnienia silnego mechanizmu zabezpieczającego. Do przyjęcia przez UE tego rozwiązania przekonywały m.in. Niemcy, których budżet ponosi obecnie ogromne koszty pomocy dla instytucji finansowych. Jedynie Czech nie udało się skłonić do akceptacji tej propozycji – konkluzje Rady gwarantują im prawo do niewprowadzania tych środków. Natomiast nie wiadomo – jak przyznawał Van Rompuy – czy na szczycie G-20 do tych propozycji przekonają się kraje takie jak Brazylia czy Chiny.

Istotnym postanowieniem szczytu w Brukseli było przyjęcie strategii gospodarczej dla UE „Europa 2020”, która ma kontynuować Strategię Lizbońską. Szefowie państw i rządów krajów UE zaakceptowali propozycję Komisji Europejskiej, aby od 2011 r. Estonia przystąpiła do strefy euro. Pozytywnie zaopiniowali również wniosek Komisji w sprawie rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych z Islandią. Rada UE ma teraz przygotować ich harmonogram.

Wnioski. Dobrze należy ocenić decyzję o publikowaniu informacji o sytuacji finansowej banków, co uczyni ich działania przejrzystymi. Ważnym postanowieniem było zaakceptowanie strategii „Europa 2020”, chociaż na jej efekty, zależne od sposobu implementacji i kontroli tego programu, trzeba będzie jeszcze długo poczekać. Natomiast ogólna dyskusja na temat sposobu wzmocnienia koordynacji gospodarczej państw UE nie przyniosła żadnych istotnych konkluzji. Nie ma bowiem jednomyślności w kwestii zakresu i sposobu tej koordynacji. Dyskusja na ten temat będzie kontynuowana, po 30 czerwca Komisja Europejska wystąpi z nowymi propozycjami w dziedzinie koordynacji gospodarczej, a jesienią zostaną opublikowane wnioski z prac grupy zadaniowej.